

Sodelovanje slovenskih partnerjev v programih transnacionalnega teritorialnega sodelovanja (2007 – 2013)

Barbara Lampič
Filozofska fakulteta UL

4. marec, 2015

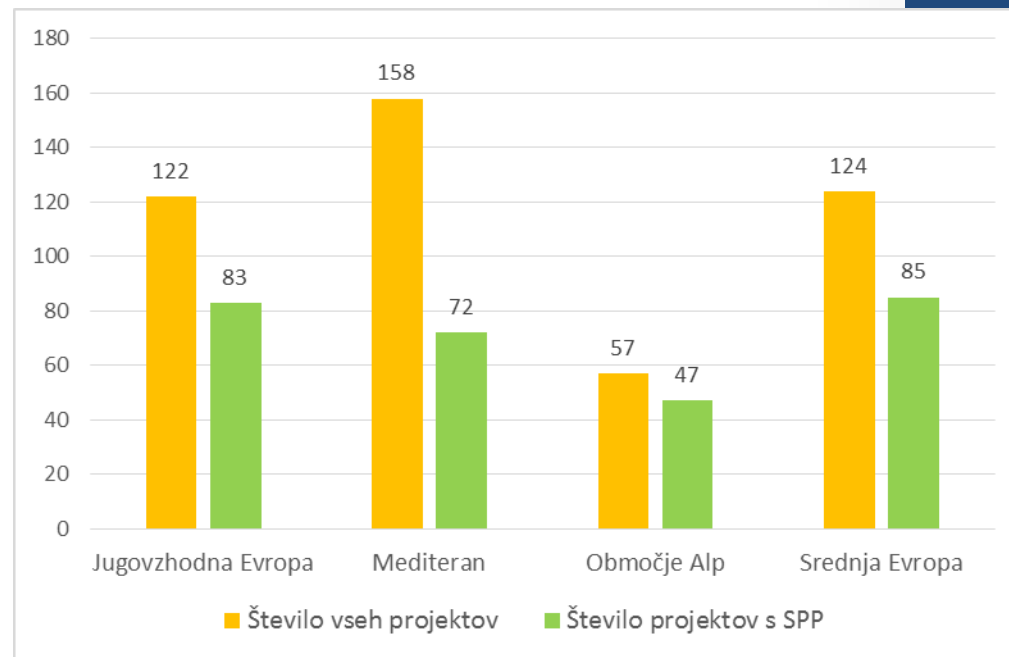
Pregled rezultatov - vsebina

- Slovenija v transnacionalnih programih 2007-2013 –
kratek statistični pregled
 - Uspešnost
 - Vpetost
 - Partnerstvo
 - Regionalna slika
- Ocena prispevka transnacionalnega sodelovanja k
regionalnemu razvoju
 - Primerjalne prednosti programov
 - Rezultati in učinki projektov
 - Ocena dosedanjega projektne sodelovanja in nacionalna
podpora

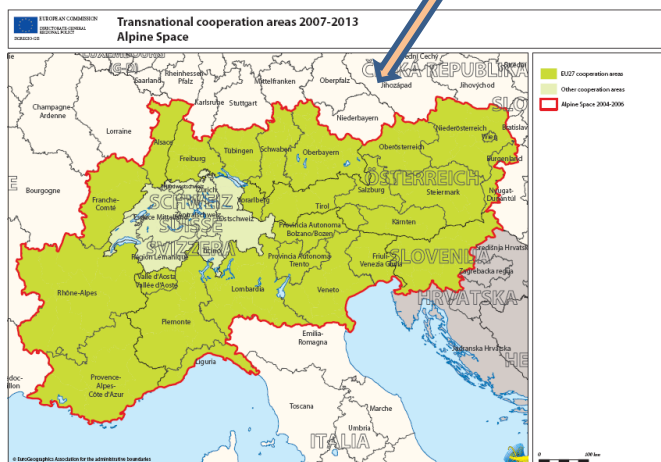
Uspešnost slovenskih partnerjev v transnacionalnih programih se odraža v partnerstvih

- Izjemna uspešnost v vseh štirih programih.
- Od skupaj 461 sodelovali v kar **62 %** odobrenih projektov.
- **417 slovenskih partnerjev** je sodelovalo v skupaj 287 projektih.
- Sodelovanje in povezovanje s preko 4000 inštitucijami.

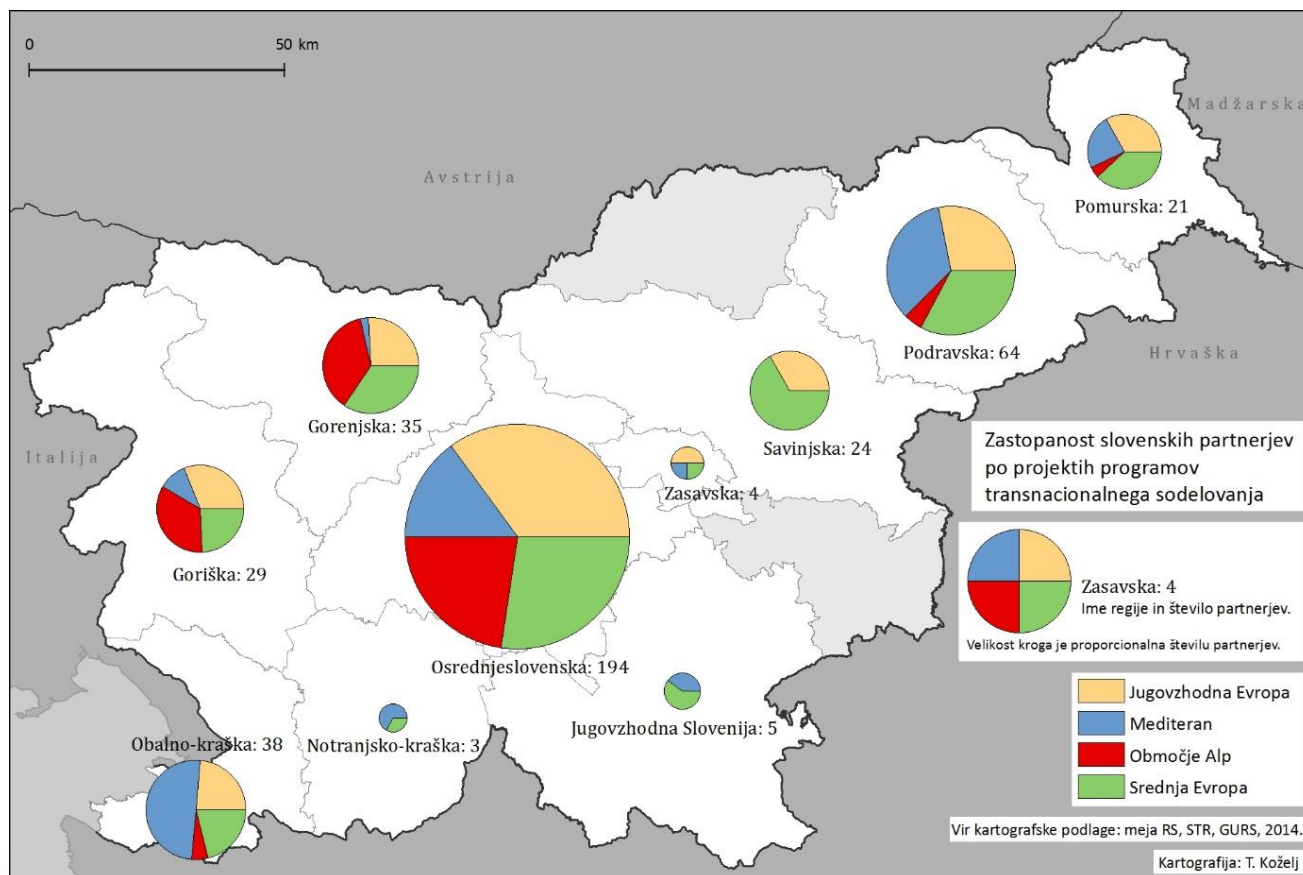
Vpetost slovenskih inštitucij v izvajanje programov

Program	Število SVP	Število vseh projektov	Število projektov s SPP	Delež projektov s SPP	Število vseh SPP
Jugovzhodna Evropa	14	122	83	68,0	130
Mediterran	4	158	72	45,6	84
Območje Alp	1	57	47	82,5	73
Srednja Evropa	3	124	85	68,5	130
Skupaj vsi programi	22	461	287	62,3	417

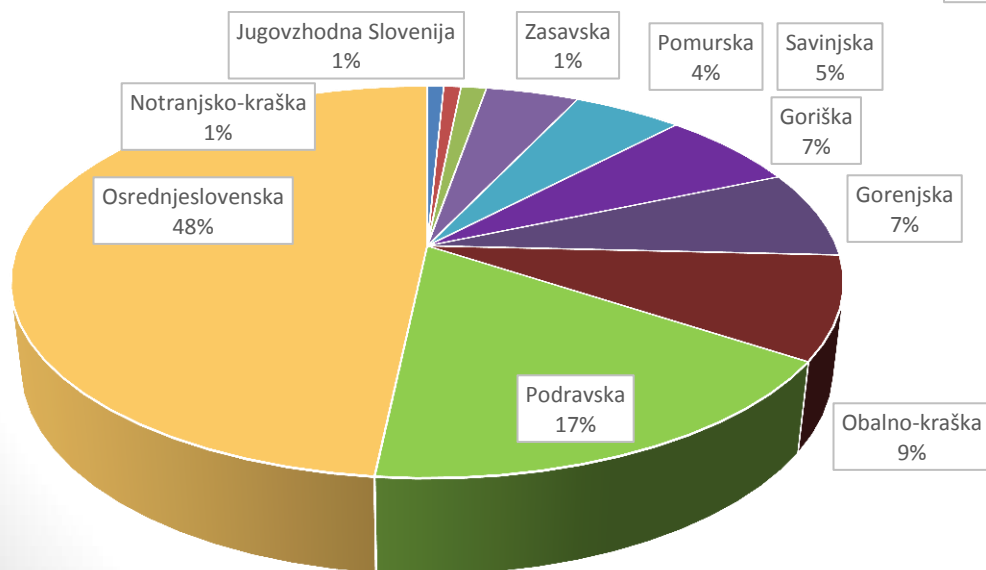
Regionalna slika - slovenska partnerstva po projektih transnacionalnih programov

- V vse štiri programe so se vključevali partnerji iz šestih statističnih regij.
- 194 partnerstev v osrednjeslovenski regiji.

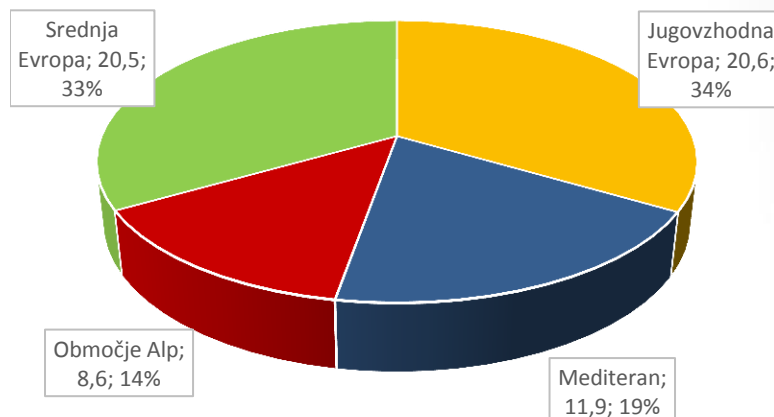

Uspešni tudi v finančnem pogledu

- Iz ESRR pridobili 62 mio. EUR, vložili dobrih 10 mio. EUR.
- Pretvorjeno v delovna mesta: **750** 3-letnih zaposlitev!

Sredstva ESRR (mio EUR)

Povprečna vrednost na PP:

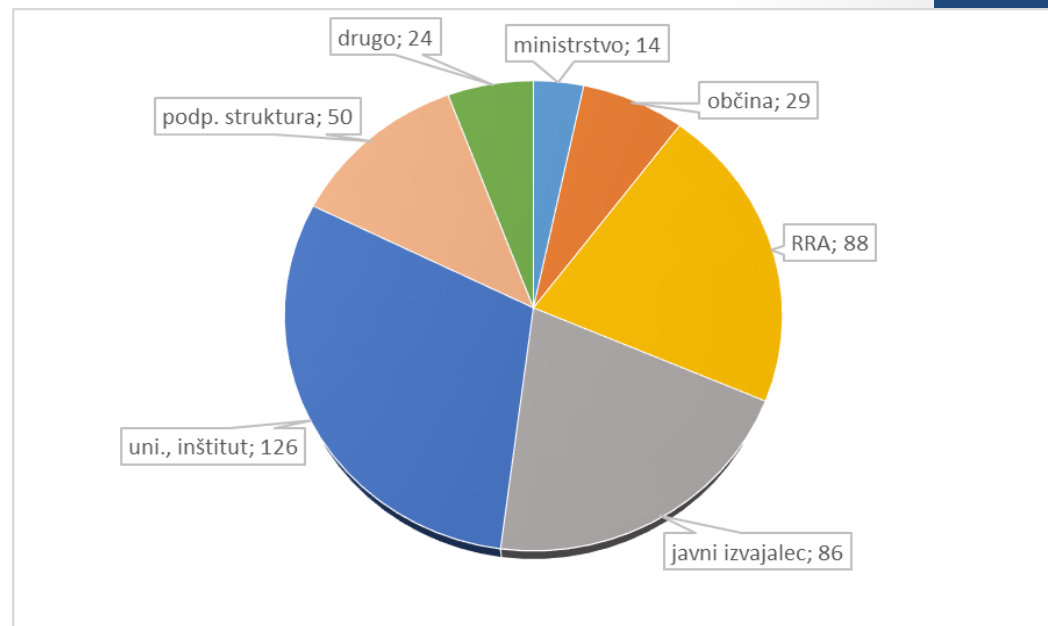
176.695

Povprečna vrednost na SVP:

411.816

Kdo so slovenski partnerji in njihova zastopanost?

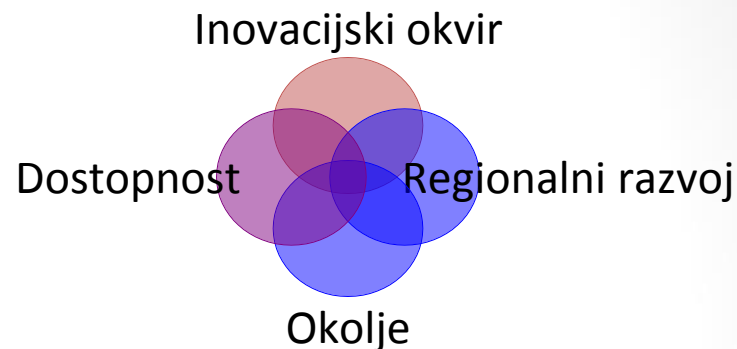
- Prevladujejo partnerstva raziskovalnih inštitucij, univerz.
- Pomembno vlogo v okviru partnerstev odigrale RRA in javni izvajalci, sledi t.i. podporna struktura (zbornice, podjetja).
- Posamezne inštitucije nastopajo kot partnerji v številnih projektih po različnih programih.

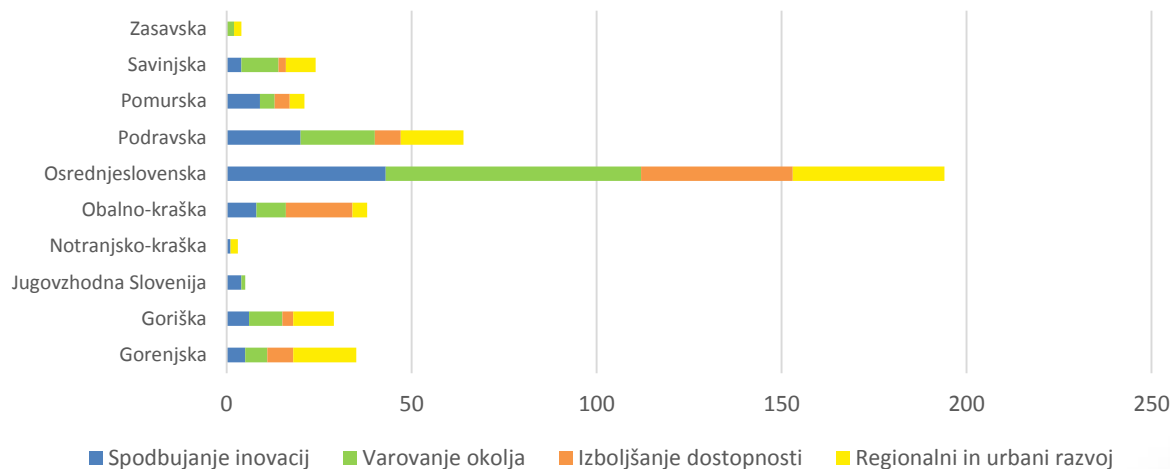
Vrsta partnerja	Jugovzhodna Evropa	Mediterran	Območje Alp	Srednja Evropa	Skupaj partnerji
ministrstvo	9	0	3	2	14
občina	10	1	3	15	29
RRA	27	14	21	26	88
javni izvajalec	22	27	14	23	86
uni., inštitut	39	26	29	32	126
podp. struktura	16	10	2	22	50
drugo	7	6	1	10	24

Prioritete za doseganje trajnostnega razvoja in rasti ter teritorialne kohezije

- P1 Spodbujanje inovacij
- P2 Varovanje okolja
- P3 Izboljšanje dostopnosti
- P4 Regionalni in urbani razvoj

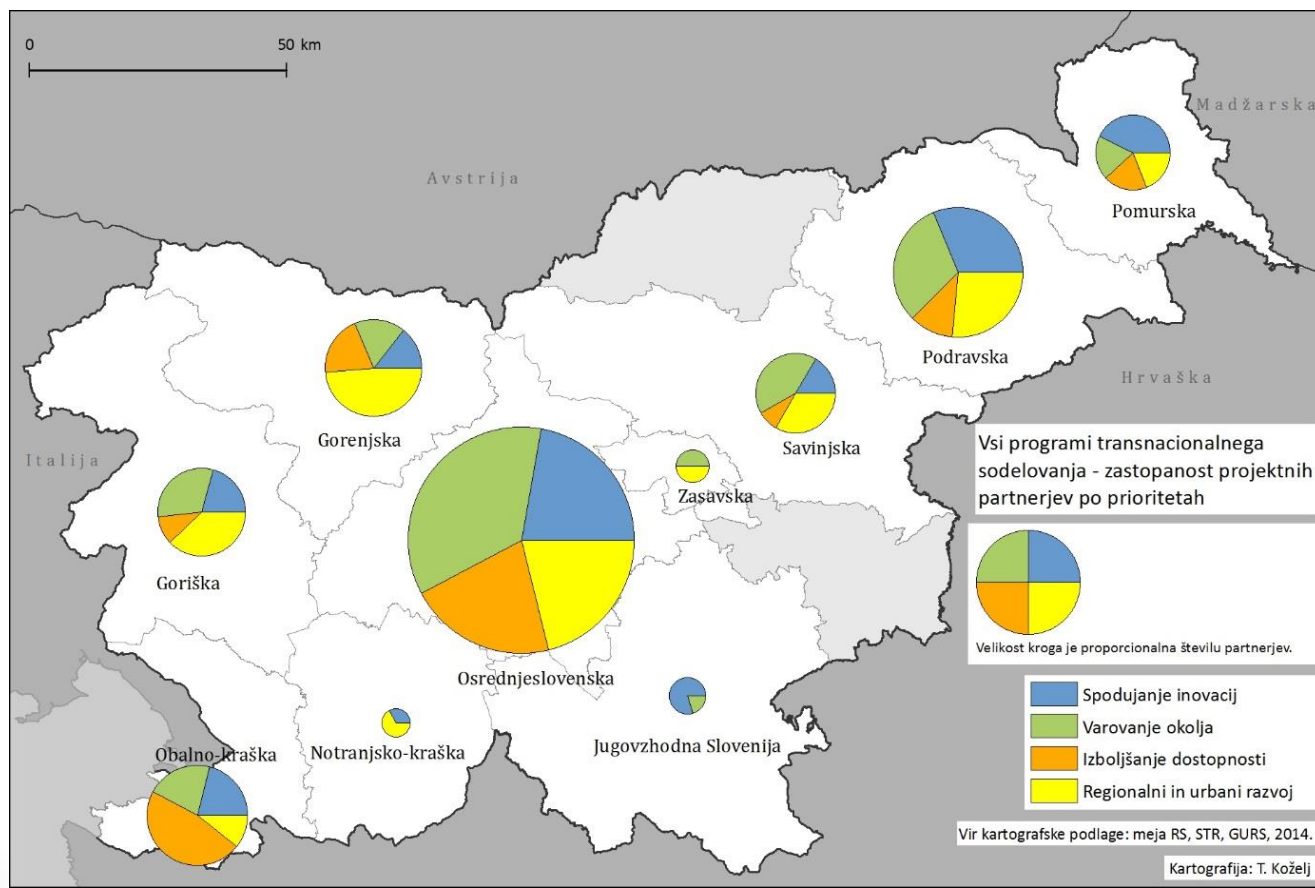

Glede na število partnerstev je bilo v ospredju sodelovanje v okviru prioritete Varovanje okolja (129 partnerstev), 106 v okviru Regionalnega in urbanega razvoja ter 100 v okviru prioritete Spodbujanje inovacij.

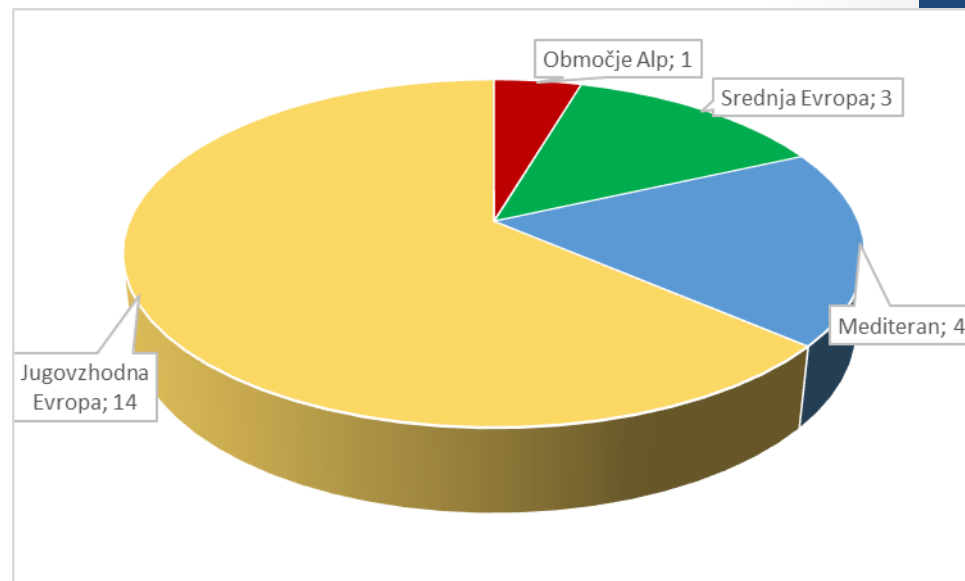
Slovenska partnerstva po prioritetah (po statističnih regijah)

- V sedmih statističnih regijah so bile zastopane vse štiri prioritete.
- Primer Zasavske regije: 4 partnerstva, 3 programi, 2 prioriteti.

Slovenske inštitucije so se razmeroma redko, previdno odločale za vodenje

- Pri 22 projektih smo nastopali v vlogi vodilnega partnerja.
- **ZA:** vpliv na potek projekta, vpliv na vsebino, potek dela, finančno stimulatívno.
- **PROTI:** zahtevna komunikacija, odgovornost, nemoč pri neustreznih PP, obseg birokratskega dela!
- Različne izkušnje!

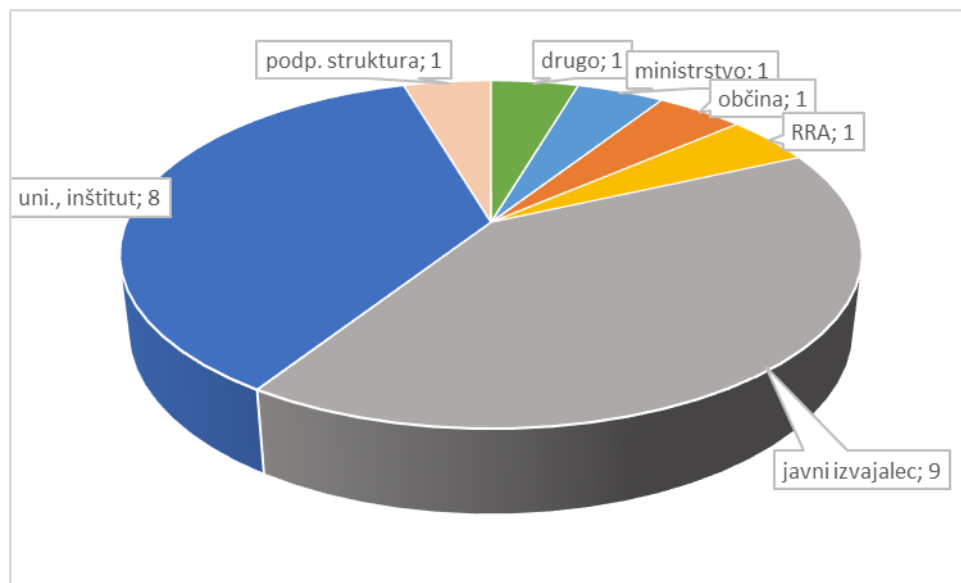
Zastopanost SVP po programih in statističnih regijah

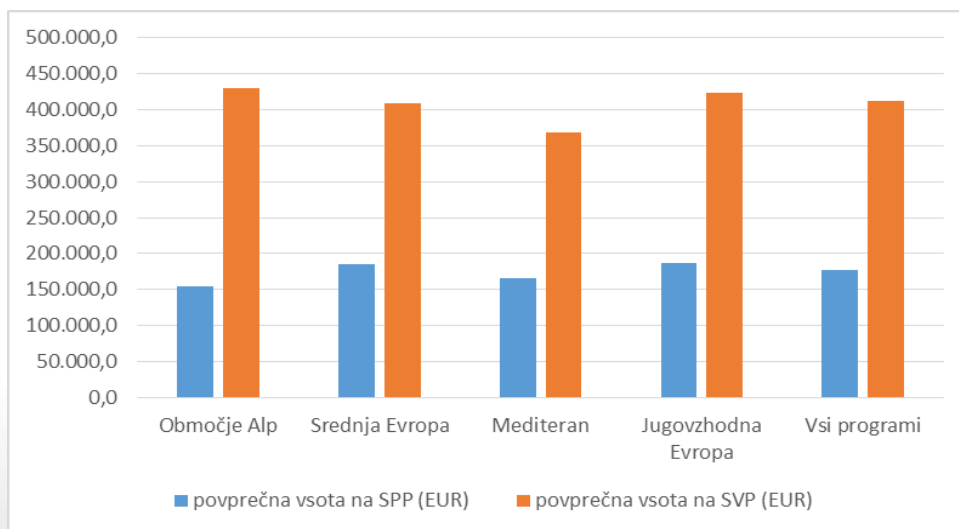
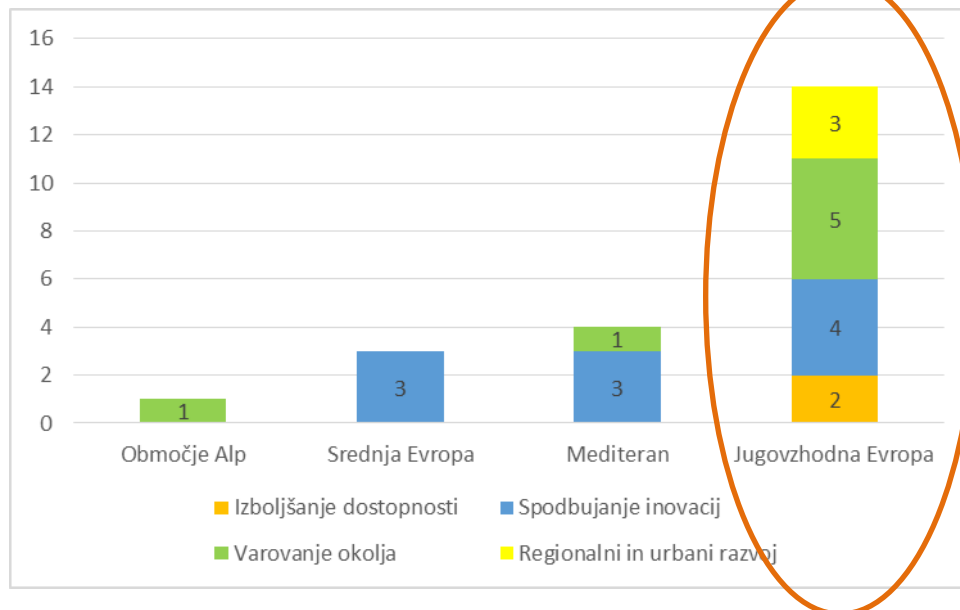
Program	Notranjsko-kraška	Osrednjeslovenska	Podravska	Savinjska	Skupaj
Območje Alp		1			1
Srednja Evropa		1	2		3
Mediteran	1		3		4
Jugovzhodna Evropa		11	2	1	14
Skupaj	1	13	7	1	22

Vsaka inštitucija lahko prevzame vlogo vodilnega partnerja!

- Kot vodilni partnerji so nastopale prav **vse vrste** inštitucij.
- V tej vlogi se najboljše znašli javni izvajalci.
- Praviloma so si SVP zagotovili pomoč; predvsem na tehnično-organizacijski ravni.

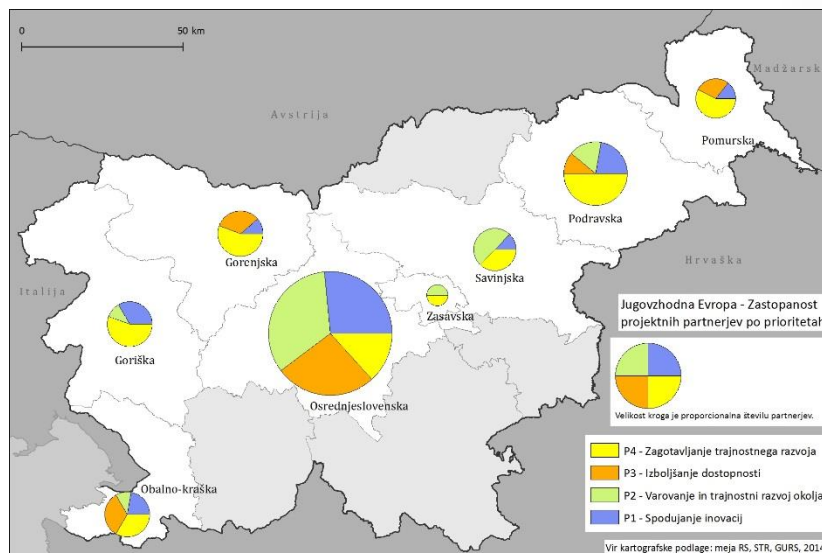

Zastopanost projektov SVP po prioritetah

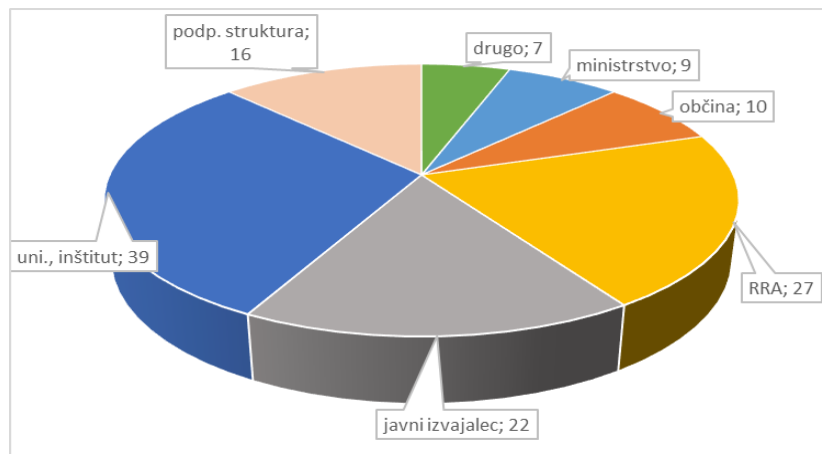

Povprečna vrednost financiranja na partnerja – **razlike med PP in VP so precejšnje!**

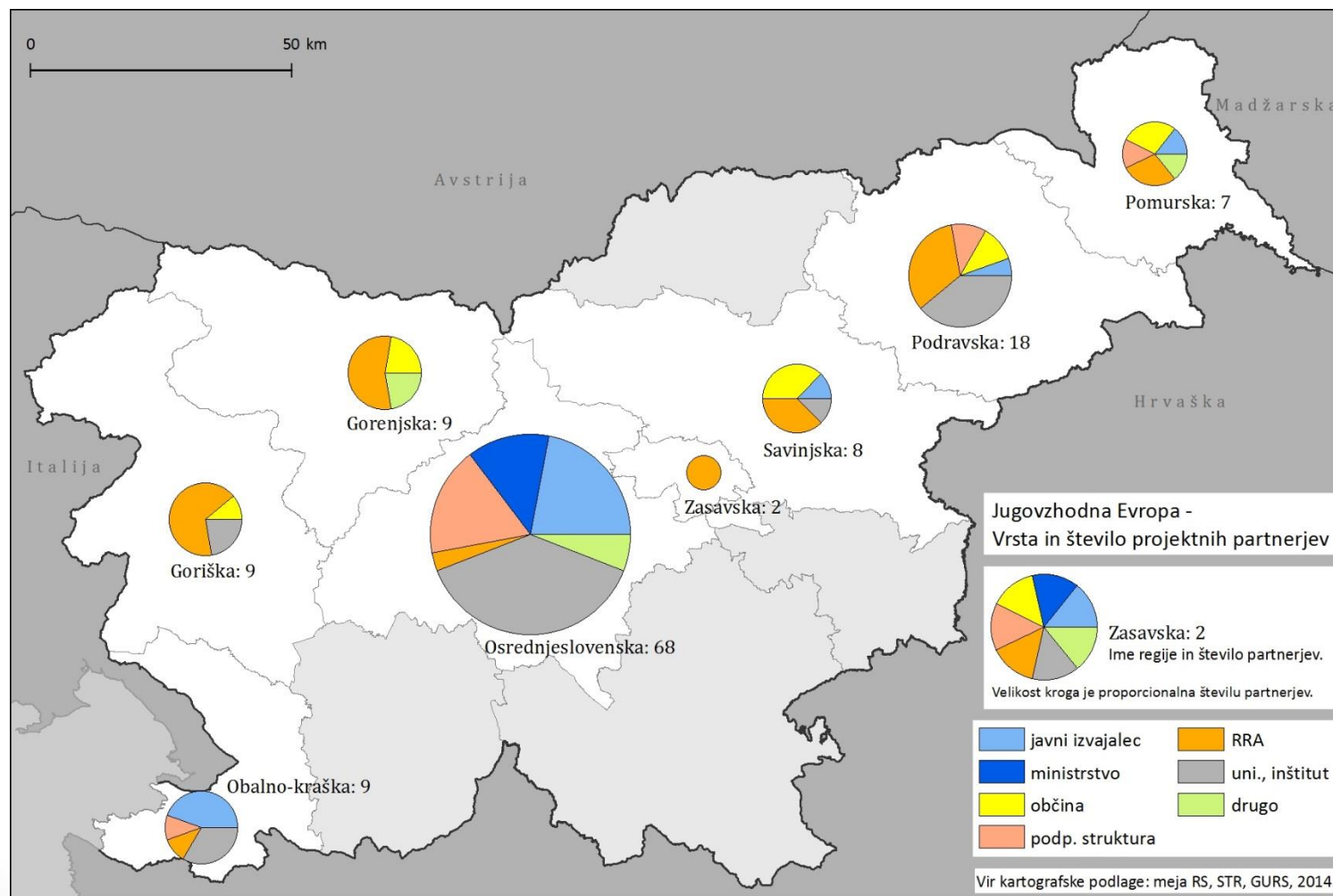
Delovanje posameznih programov - Jugovzhodna Evropa

- Skupaj odobrenih 122 projektov
- SPP sodelovali pri 83 projektih
- 130 partnerstev, 68 iz Osrednjeslovenske regije
- V strukturi sodelujočih inštitucij prevladujejo univerze in raziskovalne inštitucije

Jugovzhodna Evropa – projektna partnerstva po vrstah inštitucij in regijah

Kakšne pa so izkušnje slovenskih partnerjev?

- Kvantitativna ocena je oblikovana na podlagi mnenj in izkušenj vodilnih in bolj aktivnih slovenskih partnerjev
- Izjemno dragocene informacije, ki izhajajo iz neposrednih izkušenj.
- Intervjuje smo izvedli s 23 različnimi projektnimi partnerji, ki so v programskem obdobju 2007 - 2013 sodelovali v več kot 50 projektih teritorialnega sodelovanja, razgovorov pa se je udeležilo preko 40 sogovornikov.
- Obrnili smo se na vse vrste inštitucij!
- Dober odziv.

Izpostaviti velja nekaj prednosti programov transnacionalnega sodelovanja!

- Odprti, dostopni za vse vrste inštitucij.
- Inštitucije vstopajo v transnacionalne programe z zelo **različnimi motivi** (zelo odvisno od vrste inštitucije).
 - velikokrat izpostavljen vsebinski, raziskovalni izziv in želja, pripeljati „novosti v utečen način dela“, možnosti za strokovni napredek (javni izvajalci);
 - prednost projektnega sodelovanja zaradi možnosti zaposlovanja (javni izvajalci);
 - Priložnost preveritve različnih metodologij, modelov idr. v praksi. Komplementarna vrednost – preko projektov lahko nadgradijo predhodno vložen znanstveno-raziskovalni vložek, povečajo „uporabno vrednost“ svojega dela (raziskovalne inštitucije);
 - Odpirajo se povsem nove možnosti sodelovanja in širjenja znanj – teritorialna komponenta (programska območja).
 - Itd.

.... nekaj prednosti programov z besedami projektnih partnerjev

- *»Država pri usmerjanju razvoja ne razmišlja naprej, v transnacionalnih programih pa smo v razpisanih prioritetah videli te priložnosti za spremembe.«*
- *»Za naš inštitut so bili transnacionalni projekti »odskočna deska« za vključevanja v druge EU programe, za vstop v EU prostor. Prav preko teh projektov smo vstopili v evropsko raziskovalno sfero, ti projekti in izkušnje so nam v tem pogledu 'odprli vrata'.«*
- *»Priče smo konstantnemu usihanju nacionalnih virov in sredstev. S sodelovanjem v transnacionalnih programih razpršiš vire dohodkov in povečaš stabilnost delovanja inštitucije.«*

Slabosti, pomanjkljivosti programov transnacionalnega sodelovanja

- Zelo heterogena partnerstva so lahko tudi slabost programa.
- Velike razlike znotraj programskih območij (problemi pri reševanju problemov, ki so znotraj programskega območja različno pereči).
- Projekti znotraj transnacionalnih programov so eni izmed bolj »birokratsko obremenjenih« in zato včasih tudi rezultatsko manj učinkoviti.
- Stopnja financiranja in „odsotnost“ pred-financiranja.
- Dinamika izplačil, ki so vezana na certificirana poročila.
-

.... Slabosti programov z besedami projektnih partnerjev

- *»Ta stopnja sofinanciranja (15 %) se je pokazala kot problem takrat (za naš tip inštitucije – raziskovalna inštitucija), ko smo naenkrat sodelovali pri večjem številu tovrstnih projektov.«*
- *»Kljub le 15 % sofinanciranju je to lahko problem, če projekt »ni podprt« s strani hiše. Tako so npr. projekti Okvirnih programov in programa HORIZON zaradi »overheada« veliko bolj »fleksibilni«, delo lažje poteka.«*
- *»Predplačilo, ki omogoča zagon dela (kot ga ima npr. program IPA); to bi zelo koristilo tudi v transnacionalnih programih. Velik problem je, ker gredo namreč vsi projekti v prvem letu v »minus« - to povečuje nenaklonjenost tovrstnim projektom s strani vodilnih. Izpostaviti velja občutek negotovosti. Mi smo vajeni projektne dela, podjetja kot partnerji pri tovrstnih projektih pa ne.«*

V povezavi s **predplačili oz. avansi**, ki so ključni za zagon in pričetek dela na projektih se za številne partnerje odpira ena osnovnih dilem, ali se aktivno vključiti v transnacionalne programe ali ne. Poznan je »večen« problem pomanjkanja zagonskih sredstev, ki jih inštitucije rešujejo na zelo različne načine. Preseneča pa ugotovitev, da ta problem vpliva tudi na delovanje znotraj inštitucije. Izvajalci projektov transnacionalnih programov so s strani vodstva večkrat izpostavljeni nerazumevanju in pritiskom, saj so vodilni takšni obliki financiranja (prva izplačila so praviloma šele po enem letu izvajanja projektov) izrazito nenaklonjeni.

Rezultati in multipli učinki projektov

Transnacionalno in celostno sodelovanje omogoča usklajevanje interesov, pristopov in iskanje rešitev med:

- različnimi sektorji,
- akterji,
- območji,
- ravnmi upravljanja.

Ker merimo vpliv na regionalni razvoj, je v ospredju krepitev institucionalnih zmogljivosti javnega sektorja ter medsektorske skupne rešitve (na širšem območju).

Teritorialni učinki projektov

Zelo velik pomen rezultatov za samo inštitucijo izvajalko.

- Učinki pridobljenih izkušnjah, mreženju, novih strokovnih povezavah in poznanstvih, pridobivanju novih idej.
- Določene inštitucije so izpostavile tudi podporo projekta za izvajanje nalog, ki so za inštitucijo predpisane bodisi s strani države oz. še pogosteje s strani EU.

Učinke na ostalih nivojih, lokalnem/regionalnem, nacionalnem in programskem (transnacionalnem) zelo različno! Odvisno od narave projekta in tipa partnerstva!

Kakšna je podpora sodelovanju v programih?

- Potrebna odlična podpora resorjev in nacionalnega organa

»Želeli bi si več dogodkov, kjer bi se dejansko razpravljalo o strategiji transnacionalnega sodelovanja. Da bi bili tudi mi, potencialni projektni partnerji, na nek način soustvarjalci in sodelavci na nivoju vsebine.«

- Želja po bolj načrtni predstavitvi in uporabljivosti rezultatov

»V interesu države bi moralo biti, da skrbi za večjo uporabnost rezultatov in tudi vpliv le-teh na same politike.«

- Potrebna stabilna kontaktna točka in odzivna kontrola

»Ljudje, zaposleni na nacionalni kontaktni točki, se neprestano menjavajo, ni kontinuitete dela, poznavanja problemov. Verjamemo, da sodelavci težko delujejo na tak način. Poleg velikega obsega dela je gotovo ključni problem dinamika menjavanja zaposlenih«.

Zelo pogosto s strani projektnih partnerjev izpostavljen problem „premajhnega poudarka programa na rezultatih projekta“!

plastic

Biorazgradljiva
plastika:
kaj je to?

bicy

